

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III-A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
ÎNCHEIERE
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA [REDACTAT]
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE: [REDACTAT]
JUDECĂTOR: [REDACTAT]
GREFIER: [REDACTAT]

Pe rol fiind soluționarea apelului declarat de apelanta-pârâtă [REDACTAT] împotriva sentinței civile nr. [REDACTAT] din data de [REDACTAT], pronunțate de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă în dosarul nr. [REDACTAT], în contradictoriu cu intimatul-reclamant [REDACTAT].

Obiectul cauzei – acțiune formulată în temeiul Legii nr. 165/2013.

La apelul nominal făcut în ședința publică, se prezintă avocat [REDACTAT], în calitate de reprezentant al intimatului-reclamant [REDACTAT], în baza împuternicirii avocațiale nr. 4724963/2021 emise de Baroul București (fila 21), lipsind reprezentantul apelantei-pârâte [REDACTAT].

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Apărătorul intimatului-reclamant, având cuvântul, solicită aplicabilitatea în cauză a Legii nr. 193/2021 și, în acest sens, efectuarea unui supliment al raportului de expertiză, pentru stabilirea valorii imobilului în cauză la nivelul anului 2020.

Arată că nu a formulat apel, dar invocă dispozițiile art. 6 alin. (5) și alin. (6) din Codul civil, deciziile Curții Constituționale nr. 164/2018 și nr. 613/2016, precum și decizia nr. 80/2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, de aplicabilitate obligatorie, potrivit căreia creanța persoanei îndreptățite devine certă, lichidă și exigibilă după ce a fost stabilită în mod definitiv de o instanță de judecată.

Intimatul-reclamant s-a aflat în imposibilitate de a formula apel sau apel incident în cauză în baza dispozițiilor legii înverdate la acest moment, nefiind în vigoare la momentele procedurale anterioare. De altfel, nu se poate susține vreo înrăutățire a situației apelantei în propria cale de atac, având în vedere că este vorba de o modificare legislativă.

Depune note de ședință:

Curtea pune în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare cu privire la această chestiune, ideea esențială fiind dacă, în apelul declarat de o parte, partea potrivnică poate formula pretenții noi întemeiate pe un act normativ apărut în cursul judecății apelului.

Apărătorul intimatului-reclamant, având cuvântul, lasă la aprecierea instanței modalitatea de soluționare a cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, considerând cererea admisibilă. Arată că, referitor la problema de drept, și-a exprimat punctul de vedere prin notele scrise.

C U R T E A ,

Deliberând asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, constată următoarele:

I. Admisibilitatea sesizării.

Potrivit art. 519 Cod procedură civilă: „Dacă în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe

fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 Cod procedură civilă pentru declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Curtea apreciază că acestea sunt întrunite cumulativ, după cum urmează:

1. Cauza se află în curs de judecată, în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a apelului.

Dosarul nr. [REDACTAT] este înregistrat pe rolul Curții de Apel București și nu a fost soluționat până la data prezentei sesizări, aflându-se în etapa procesuală a apelului, sigura cale de atac de reformare prevăzută în materia cererilor întemeiate pe Legea nr. 165/2013, conform art. 35 alin. (4) din acest act normativ special.

2. Un complet de judecată al curții de apel a fost învestit cu soluționarea cauzei.

Prezentul complet de judecată a fost învestit cu judecata apelului declarat de [REDACTAT] în acest dosar.

3. Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept în discuție.

Această cerință este îndeplinită, având în vedere că în ipoteza constatării admisibilității unei cereri de sine stătătoare a reclamantului prin care tinde la schimbarea soluției primei instanțe, în absența formulării de către acesta printr-o proprie cerere de apel a unor critici în legătură cu evaluarea imobilului, o asemenea schimbare a hotărârii tribunalului ar putea fi pronunțată de către instanța de apel, în timp ce în ipoteza constatării inadmisibilității unei cereri de acest tip curtea nu va putea schimba sentința atacată în sensul dorit de reclamant (majorarea numărului de puncte acordate în compensare), nici dacă apelul adversarului [REDACTAT] conține acest tip de critici, față de principiul neînfruntării situației în propria cale de atac (art. 481 Cod procedură civilă).

4. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter de noutate.

Problema în discuție este nouă, întrucât însăși aplicarea de către instanțe a unor alte dispoziții de drept material decât cele aflate în vigoare la data sesizării are un caracter excepțional, conform principiilor care se degajă din jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului. Astfel, instanța europeană a admis că puterea legiuitoare poate adopta reglementări cu efect retroactiv în materie civilă; preeminența dreptului și noțiunea de proces echitabil exclud însă orice ingerință a puterii legiuitoare într-un proces deja existent în vederea influențării soluționării litigiului de către puterea judiciară, cu excepția cazului în care există motive extrem de importante de interes general (cauzele *Rafinăriile grecești Stran și Stratis Andreatis împotriva Greciei*, hotărârea din 9 decembrie 1994, *Zielinski, Pradal, Gonzales și alții împotriva Franței*, hotărârea din 28 octombrie 1999, *OGIS – Institutul Stanislas, OGEK Saint-Pie X și Blanche de Castille și alții împotriva Franței*, hotărârea din 27 mai 2004). În același sens este și jurisprudența Curții Constituționale (spre exemplu, pct. 4 din Decizia nr. 1.354 din 20 octombrie 2010).

Intervenția legiuitorului în cursul proceselor aflate pe rol ce a generat problema de drept pentru care este sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție s-a realizat, pe de o parte, ca normă de drept tranzitoriu, prin art. 4 („Dispozițiile prezentei legi se aplică ... cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor ... la data intrării în vigoare a prezentei legi”), din Legea nr. 165/2013, act normativ relativ recent, adoptat într-o materie de interes general, ceea ce a restituirii imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, și care a cărui aplicare a condus la declanșarea unui număr considerabil de litigii, iar pe de altă parte prin modificările aduse art. 21 alin. (6) al legii în discuție („Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale ..., în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia.”), ultima dintre acestea și singura care a produs efecte (actul normativ prin care s-a realizat nefiind nici

suspendat și nici nedeclarat neconstituțional) prin Legea nr. 193/2021, publicată în Monitorul Oficial nr. 681 din 9 iulie 2021.

5. Chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Se observă parcurgând baza de date electronică a instanței supreme că această chestiune de drept nu a constituit obiectul acestor proceduri speciale.

II. Expunerea succintă a datelor relevante ale procesului.

Procesul a început la data de [REDACTAT]

Întrucât [REDACTAT] nu a emis o decizie de compensare în termenul legal, reclamantul s-a adresat instanței judecătorești, în temeiul art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013, pentru ca aceasta să constate existența dreptului său de proprietate asupra mai multor apartamente din imobilul situat în [REDACTAT] și să dispună acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte pentru acestea, respectiv să oblige entitatea competentă la emiterea deciziei de compensare prin puncte, la valoarea stabilită prin raportul de evaluare ce va fi efectuat, în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii ce se va pronunța în cauză.

Hotărârea primei instanțe.

Prin sentința civilă nr. [REDACTAT], Tribunalul București - Secția a V-a Civilă a admis cererea de chemare în judecată; a obligat pârâta Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor la emiterea deciziei compensatorii pentru apartamentele sus-menționate la un punctaj ce va presupune convertirea sumei de [REDACTAT] prin aplicarea cursului euro valabil la momentul emiterii deciziei compensatorii de către pârâtă; a stabilit că decizia compensatorie trebuie emisă de îndată ce hotărârea rămâne definitivă.

Evaluarea apartamentelor s-a realizat cu luarea în considerare a prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare la data pronunțării hotărârii: „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către [REDACTAT] (...)”, adică a grilei notariale valabile în anul 2013 pentru Municipiul București.

Împotriva sentinței primei instanțe a formulat apel doar pârâta [REDACTAT] la data de [REDACTAT], prin care a invocat necomunicarea raportului de expertiză către aceasta, a arătat că evaluarea efectuată de către expert este incorectă întrucât grila notarială prevede prețuri distincte pentru anexe și pentru pivnițe/boxe, neputând fi astfel folosită și în privința acestora valoarea unitară pe metru pătrat pentru locuințe și, de asemenea, a criticat obligarea sa la plata (integrală) a cheltuielilor de judecată.

În ședința publică din [REDACTAT], reclamantul [REDACTAT] a depus note de ședință, prin care a solicitat ca stabilirea în prezenta cauză a numărului de puncte să se facă prin raportare la art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 193/2021: „Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către [REDACTAT] (...)”, adică, dat fiind că în prezenta cauză instanța soluționează însuși fondul dosarului de despăgubire, prin raportare la grila notarială valabilă pentru [REDACTAT] în anul precedent celui în care instanța de apel judecă fondul dosarului de despăgubire (la acest moment, grila notarială valabilă în anul 2020 pentru [REDACTAT]).

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept.

1. Reprezentantul apelantei-pârâte nu a fost prezent la termen și nu a expus propria sa opinie.

2. Intimatul-reclamant a arătat că cererea sa de sine stătătoare este admisibilă din punct de vedere procedural, făcând referire la notele de ședință, prin care a susținut că Legea nr. 193/2021 este aplicabilă în prezenta cauză în faza procesuală a apelului, invocând în acest sens Deciziile nr. 43/7.06.2021 și nr. 80/12.11.2018 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru de dezlegarea unor chestiuni de drept, Deciziile Curții Constituționale nr. 164/27.03.2018 și 613/4.10.2016, precum și dispozițiile art. 6 alin. (5) și (6) din Codul civil.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată.

1. Redarea normei de drept intern ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Potrivit art. 477 Cod procedură civilă, având denumirea marginală „Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat”: „(1) Instanța de apel va proceda la rejudecarea fondului în limitele stabilite, expres sau implicit, de către apelant, precum și cu privire la soluțiile care sunt dependente de partea din hotărâre care a fost atacată. (2) Devoluțiunea va opera cu privire la întreaga cauză atunci când apelul nu este limitat la anumite soluții din dispozitiv ori atunci când se tinde la anularea hotărârii sau dacă obiectul litigiului este indivizibil”.

Conform art. 478 Cod procedură civilă (având denumirea marginală „Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecării la prima instanță”): „(1) Prin apel nu se poate schimba cadrul procesual stabilit în fața primei instanțe. (2) Părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare. Instanța de apel poate încuviința și administrarea probelor a căror necesitate rezultă din dezbateri. (3) În apel nu se poate schimba calitatea părților, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată și nici nu se pot formula pretenții noi. (4) Părțile pot însă să explice pretențiile care au fost cuprinse implicit în cererile sau apărările adresate primei instanțe. (5) Se vor putea cere, de asemenea, dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri ivite după darea hotărârii primei instanțe și va putea fi invocată compensația legală”.

Materiile de drept cărora li se circumscrie problema de drept sunt dreptul civil și drept procesual civil.

2. Redarea oricăror altor norme de drept intern apreciate a fi relevante pentru analiză.

Potrivit art. 4 din Legea nr. 165/2013: „Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, precum și cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

De asemenea, conform art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare la data pronunțării hotărârii primei instanțe, ca urmare a suspendării aplicării Legii nr. 22/2020 prin O.U.G. nr. 72/2020: „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu”.

Totodată, potrivit art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma ulterioară adoptării în cursul judecării apelului a Legii nr. 193/2021: „Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Un punct are valoarea de un leu”.

3. Prezentarea jurisprudenței propriiei instanțe.

Nu a fost identificată.

4. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei.

Cu referire la aplicarea art. 478 alin. (5) Cod procedură civilă, dar pentru o altă ipoteză decât intervenirea unei legi noi (modificatoare) în cursul apelului, „instanța supremă a decis că o astfel de cerere nu poate fi formulată oricând în cursul judecării în apel, ci numai cu respectarea termenului pentru motivarea apelului, iar, pe de altă parte, este necesar ca prin cererea de chemare în judecată reclamantul să fi solicitat obligarea pârâtului la sumele de bani care constituie dobânzi, actualizări de sume etc., nefiind posibil să fie primită direct în apel o cerere de reactualizare a despăgubirii

dacă la prima instanță nu a existat un asemenea petit, deoarece art. 478 alin. (5) NCPC [fostul art. 294 alin. (2) C. pr. civ. 1865] are în vedere cererile prin care se solicită plata în continuare a sumelor cerute în primă instanță și care au devenit scadente după pronunțarea hotărârii de primă instanță – ÎCCJ, s. I civ., dec. nr. 441/2015, disponibilă pe www.juridice.ro, 7 decembrie 2015”. Această hotărâre judecătorească a fost citată, însoțită de un scurt comentariu, în „Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat”, vol. I – art. 1-526, coordonatori V. M. Ciobanu, M. Nicolae, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Universul juridic, București, 2016, pag. 1319, nota de subsol 3.

5. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate.

Cu titlu prealabil, trebuie avut în vedere faptul că, în legătură cu aplicarea legii noi (modificatoare) direct în apel, se ridică nu numai problema de a stabili care sunt dispozițiile de drept substanțial prin prisma cărora instanța de control judiciar analizează cererea/cererile de apel (în materia de față, Legea nr. 165/2013 în forma în vigoare la data sesizării instanței sau, dimpotrivă, același act normativ în forma în vigoare la data pronunțării hotărârii în apel), ci și aceea de ordin procedural a respectării limitelor efectului devolutiv al apelului, impuse de art. 477-478 Cod procedură civilă, atunci când, în absența formulării de către reclamant printr-o proprie cerere de apel a unor critici în legătură cu evaluarea imobilului, acesta solicită ulterior, printr-o cerere de sine stătătoare, chiar schimbarea hotărârii primei instanțe în considerarea incidenței noii legi (modificatoare).

Într-adevăr, răspunsul la prima chestiune se poate deduce din considerentele Deciziei nr. 80 din 12 noiembrie 2018 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru de dezlegarea unor chestiuni de drept, care se întemeiază pe art. 4 din Legea nr. 165/2013: „63. Legea nr. 165/2013 cuprinde nu numai prevederi cu caracter procedural (cum ar fi, de pildă, cele care instituie anumite termene), ci și prevederi cu caracter substanțial, referitoare la cuantumul și modalitatea de acordare a măsurilor compensatorii instituite, astfel că, în privința acestora din urmă, raporturile juridice derulate între persoana îndreptățită la restituire, pe de o parte, și autoritățile administrative cu atribuții în procesul de stabilire a măsurilor reparatorii, pe de altă parte, *nu pot fi considerate ca fiind raporturi juridice finalizate până la rămânerea definitivă a deciziei administrative*.

64. Decizia autorității administrative implicate în procesul de acordare a măsurii reparatorii reglementate de Legea nr. 165/2013 a fost supusă controlului jurisdicțional, astfel încât dreptul de creanță, de care beneficiază persoana îndreptățită la măsura reparatorie, nu este un drept cert și exigibil și, de aceea, situația juridică se află în curs de constituire, deoarece urmează a se stabili, în faza jurisdicțională, valoarea concretă a despăgubirilor sub forma acordării de puncte în raport cu evaluarea imobilului care face obiectul deciziei de compensare, *instanța de judecată fiind singura în măsură a stabili, în concret și definitiv, întinderea despăgubirii cuvenite*”.

Aceasta înseamnă că toate criticile din cererea/cererile de apel privind evaluarea imobilului (valoare unitară, coeficienți de corecție etc.), formulate de părți din perspectiva grilelor notariale valabile în anul 2013, vor fi analizate de instanța de apel prin observarea grilelor notariale valabile în anul anterior pronunțării hotărârii, în funcție de acestea din urmă stabilindu-se caracterul fondat sau nu al respectivelor critici. Instanța va proceda astfel independent de formularea de către părți a unor solicitări în acest sens, dat fiind că principiul disponibilității nu include și dreptul lor de a alege ce lege (în această materie, de trimitere la anumite lucrări tehnice de specialitate) să li se aplice.

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție privește însă dezlegarea celei de-a doua chestiuni de drept.

În acest sens, trebuie pornit de la faptul că apelul este o cale de atac ce duce la rejudecarea pricinii în fond. Problemele de fapt și de drept dezbătute în fața primei instanțe sunt repuse în discuția instanței de apel, care va statua atât în fapt, cât și în drept. Efectul devolutiv al apelului constă în posibilitatea pe care o au părțile de a supune judecării în apel litigiul dintre ele în ansamblul său, cu toate problemele de fapt și de drept ce au fost ridicate în primă instanță.

În principiu, devoluțiunea este totală. Ea este însă limitată de două reguli, exprimate prin adagiile „*tantum devolutum quantum appellatum*” (limitele efectului devolutiv sunt determinate de

ceea ce s-a apelat) și „*tantum devolutum quantum iudicatum*” (limitele efectului devolutiv sunt determinate de ceea ce s-a supus judecății la prima instanță).

Astfel, potrivit art. 477 Cod procedură civilă, având denumirea marginală „Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat”: „(1) Instanța de apel va proceda la rejudecarea fondului în limitele stabilite, expres sau implicit, de către apelant, precum și cu privire la soluțiile care sunt dependente de partea din hotărâre care a fost atacată. (2) Devoluțiunea va opera cu privire la întreaga cauză atunci când apelul nu este limitat la anumite soluții din dispozitiv ori atunci când se tinde la anularea hotărârii sau dacă obiectul litigiului este indivizibil”.

La prima vedere, acest text de lege nu permite reformarea hotărârii în favoarea reclamantului, prin aplicarea legii noi care face trimitere la grile notariale cu valori mai mari ale imobilelor, dacă acesta nu a formulat, printr-o proprie cerere de apel, critici în legătură cu evaluarea imobilului său. Este adevărat că este posibil ca partea adversă () să fi formulat acest tip de critici, cum este cazul și în speța de față, însă într-o asemenea situație solicitarea reclamantului de majorare a numărului de puncte, la care ar fi îndreptățit potrivit grilei ulterioare, nu ar putea fi primită, în considerarea principiului neînfruntării situației pârâtului în propria cale de atac (art. 481 Cod procedură civilă). Așadar, acest aspect este nerelevant și oricum lasă nerezolvată problema pentru ipoteza în care partea adversă () a declarat apel, dar la rândul său nu a criticat evaluarea imobilului.

Totuși, se poate lua în considerare soluția ca apelul, declarat de pârât, să fie admis, formal, și schimbată soluția în defavoarea apelantului, așa cum se proceda în practica judiciară anterioară intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, atunci când în calea de atac a reclamantului acțiunea sa era respinsă în consecința admiterii unei excepții invocate de pârât doar în apărare (fără exercitarea unei căi de atac).

De asemenea, conform art. 478 Cod procedură civilă (având denumirea marginală „Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecății la prima instanță”): „(1) Prin apel nu se poate schimba cadrul procesual stabilit în fața primei instanțe. (2) Părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi, decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare. Instanța de apel poate încuviința și administrarea probelor a căror necesitate rezultă din dezbateri. (3) În apel nu se poate schimba calitatea părților, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată și nici nu se pot formula pretenții noi. (4) Părțile pot însă să explicitizeze pretențiile care au fost cuprinse implicit în cererile sau apărările adresate primei instanțe. (5) Se vor putea cere, de asemenea, dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri ivite după darea hotărârii primei instanțe și va putea fi invocată compensația legală”.

Dacă se poate considera că art. 478 alin. (5) Cod procedură civilă constituie temeiul procedural al formulării de către reclamant direct în apel a unor pretenții izvorâte dintr-o lege nouă (modificatoare), adoptată după pronunțarea hotărârii primei instanțe, în schimb se observă că acest text de lege se regăsește în cadrul articolului care reglementează limitele efectului devolutiv al apelului determinate de ceea ce s-a supus judecății la prima instanță („*tantum devolutum quantum iudicatum*”), așa că impedimentul reprezentat de nedeclararea unui apel propriu, prin care să fi formulat critici cu privire la evaluarea imobilului, care derivă dintr-o altă regulă de drept, cea a limitelor efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat („*tantum devolutum quantum appellatum*”), ar subzista.

Totuși, în doctrină s-a admis și opinia contrară. Astfel, sub imperiul vechiului Cod de procedură s-a arătat că: „O a doua categorie de excepții de la principiul pe care îl analizăm (*tantum devolutum quantum iudicatum* – n.n.) este prevăzută de art. 294 alin. 2 C. proc. civ. Pot fi cerute, în apel, dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri ivite după pronunțarea hotărârii apelate. Spre exemplu, pârâtul apelează hotărârea prin care s-a admis cererea în revendicare a unui imobil, formulată împotriva sa, cât și capătul accesoriu, prin care pârâtul a fost obligat să restituie fructele culese până în momentul hotărârii. Reclamantul-intimat poate să ceară instanței de apel să-l oblige pe adversarul său și la restituirea fructelor pe care acesta le-a cules după

pronunțarea hotărârii primei instanțe și până la data pronunțării hotărârii în apel (G. Boroș, D. Rădescu – Codul de procedură civilă comentat și adnotat, Editura ALL, București, 1996, pag. 424). Întrucât la acel moment (anul 1996) nu era reglementată instituția apelului incident, intimatul-reclamant nu ar fi putut formula decât o cerere de sine stătătoare cu acest obiect, în apelul adversarului său.

Dacă se admite acest punct de vedere, s-ar putea lua în considerare și soluția ca apelul pârâtei [REDACTED] să fie chiar respins (dacă este cazul), însă majorarea numărului de puncte compensatorii să fie consecința strict a admiterii cererii de sine stătătoare a reclamantului, formulate ulterior expirării termenului de declarare a apelului, recunoscută astfel ca un tip de cerere cu o fizionomie proprie, care s-ar apropia de apelul incident, dar fără a se confunda cu acesta (având și un domeniu de aplicare restrâns la ipotezele enumerate de art. 478 alin. 5 Cod procedură civilă) și ce s-ar formula în situații ca cea de față în care pierderea termenului nu este imputabilă părții.

În orice caz, aprecierea ca fiind admisibilă a unei asemenea cereri de sine stătătoare are avantajul că nu s-ar ajunge la aplicarea unor tratamente diferite reclamantilor ce aveau o hotărâre pronunțată în primă instanță la momentul intrării în vigoare a legii noi (modificatoare), după cum evaluarea realizată de tribunal a fost una corectă, reclamantul nefiind astfel nevoit să o atace sub aspectul respectiv, sau, dimpotrivă, greșită, alt reclamant declarând din acest considerent o cale de atac împotriva sa, pentru ca în prezent, în conjunctura generată de legiuitor, să aibă o poziție mai favorabilă.

Față de aceste considerente, Curtea va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru demararea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept enunțate, dispunând înaintarea prezentei încheieri către instanța supremă, la care se vor atașa înscrisurile individualizate în adresa de înaintare.

În temeiul art. 520 alin. (2) Cod procedură civilă, Curtea va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept specificate.

PENTRU ACESTE MOTIVE

DISPUNE:

În temeiul art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție cu interpretarea următoarei chestiuni de drept:

„În interpretarea art. 477 - art. 478 din Codul de procedură civilă, în absența formulării de către reclamant printr-o proprie cerere de apel a unor critici în legătură cu evaluarea imobilului, poate acesta solicita ulterior, printr-o cerere de sine stătătoare, aplicarea direct în apel a modificărilor aduse Legii nr. 165/2013?”

Suspendă judecata apelului declarat de apelanta-pârâtă [REDACTED] cu sediul în [REDACTED], împotriva sentinței civile nr. [REDACTED] din data de [REDACTED], pronunțate de Tribunalul București – [REDACTED] în dosarul nr. [REDACTED], în contradictoriu cu intimatul-reclamant [REDACTED] cu domiciliu ales la [REDACTED], până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pusă la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,

SUSPENDAT

art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă